

mit Kommentaren
(SS 2020)

Didaktisierung der LL

SS 2020 - NJ_K502 Kulturelle Kompetenz in der Fremdsprachenlehre II

Vorwort (speziell für SS 2020)

- Vzhledem ke skutečnosti, že v tomto semestru byla na pár týdnů zrušena kontaktní výuka, doplnila jsem svoji prezentaci o bubliny s výkladem jednotlivých bodů, které bych jinak popsala ústně v semináři.
- Pro efektivní práci s prezentací je potřeba si připomenout požadovaný výstup z předmětu – a sice má být kurz ukončen didaktizací autentického materiálu. Podívejte se tedy do studijních materiálů, kde máte příklady již hotových didaktizací podobného druhu pro inspiraci. Pak se podívejte do studijních materiálů do složky s fotografiemi a vyberte si fotografii textu ve veřejném prostoru, kterou byste rádi didaktizovali. Je samozřejmě možné, abyste použili i vlastní fotografii (z důvodu autorských práv ale není možné použít libovolnou staženou z internetu!!). V další fázi si pak s touto vybranou fotografií v ruce projděte tuto prezentaci a zodpovězte si u jednotlivých slidů otázky v bublinách, které pak vypracujete do tabulky (jejíž šablonu najdete ve studijních materiálech). V případě jakýchkoliv dotazů mi kdykoliv napište mail. Nezapomeňte pak na deadline, do kdy máte nahrát první koncept Vaší didaktizace. Těším se na Vaše didaktizace.

Didaktisierung: TITEL

Zielgruppe:

Ziele:

a. sprachliches Ziel:

b. außersprachliches Ziel:

Anbindung an Grammatik-/Wortschatzbereich.

Medien:

Zeitplanung:

FOTO

Bude odrážet obsah/téma didaktizace. Vytvoříte až na závěr podle zaměření didaktizace.

Body níže jsou jakousi hlavičkou výsledné didaktizace, takže ne vše budete moct napsat ještě před samotným popisem jednotlivých aktivit, ale bude potřeba se k tomu vrátit na závěr.

Didaktisierung: TITEL

Pro jakou cílovou skupinu žáků budu didaktizaci tvořit?

Zielgruppe

Ziel

a. sprachl.

b. außersprachl.

Anbindung an

Medien:

Zeitplanung:

FOTO

Primárně tvoříme pro žáky ZŠ (příp. SŠ). Mějte před očima určitou (vybranou) cílovou skupinu (např. skupinu žáků z Vaší praxe) a zamyslete se nad její charakteristikou. Jakou má jazykovou úroveň? (+ Co to znamená, že mají např. A2? - Jaká slovíčka už znají? Jakými tématy se na této úrovni zabývají? Jaké morfologické a syntaktické struktury již ovládají?) Poté to zkuste aplikovat na Vámi vybranou fotku – Jak propojit potenciál fotky s tím, co je reálné zrealizovat ve výuce s touto konkrétní skupinou, aby nebyli přetížení, ale zároveň aby to pro ně nebylo moc lehké.

Jak jsou staří? – Z jakého úhlu by bylo dobré vybrat autentický text zdidaktizovat, aby to bylo pro cílovou skupinu zajímavé s ohledem na jejich věk?

Celou dobu mějte také na paměti, že se jedná o autentický text z německy mluvících zemí, tedy využijte jeho potenciál

Didaktisierung: TITEL

Zielgruppe:

Ziele:

a. sprachliches Ziel:

b. außersprachliches Ziel:

Anbindung an Grammatik-/Wortschatzbereich:

Medien:

Zeitplanung:

FOTO

Poté, co už máte jasnější představu o tom pro koho budete didaktizaci tvořit a co bude přibližně jejím tématem, si zformulujte cíle. Rozdělte je na jazykové cíle (např. upevnění používání perfekta, aktivizace slovní zásoby k tématu...) a mimojazykové (např. zvýšení motivace k učení, rozvíjení schopnosti rešerše na internetu,...).

Didaktisierung: TITEL

Zielgruppe:

Ziele:

Ke zformulovaným cílům se průběžně vracete, případně je revidujte podle vývoje didaktizace a zároveň je mějte na paměti, když budete v dalším kroku vytvářet konkrétní aktivity, abyste se jich drželi a neutekli k jinému tématu, případně aby nebylo těch cílů už moc a vzájemně nekonzistentních.

a. **intra-sprachliches Ziel:** Aussprache üben, Verwendung des bestimmten Artikels festigen, ...

b. **außersprachliches Ziel:** Motivation zum ... wecken
Mitarbeitin der Klasse fördern, Landeskunde vermitteln, ...

Anbindung an Grammatik-/Wortschatzbereich:

Medien:

Zeitplanung:

FOTO

Lernziele • • •

Pro inspiraci zdroje níže:

- Lernziele z. B. Kast (1985)
- Goethe institut:
http://lernplattform.goethe.de/pluginfile.php/50672/mod_klassenbuch/attachment/35/Lernziele.pdf?forcedownload=1
- Uni Wien:
<https://www.univie.ac.at/gonline/htdocs/upload/File/import/1541.pdf>
- Kompetenzen entfalten (Kommunikative Kompetenz, Medienkompetenz, Narrative Kompetenzen – vgl. Surkamp, 2010)

Didaktisierung: TITEL

Zielgruppe:

Ziele:

a. sprachliches Ziel:

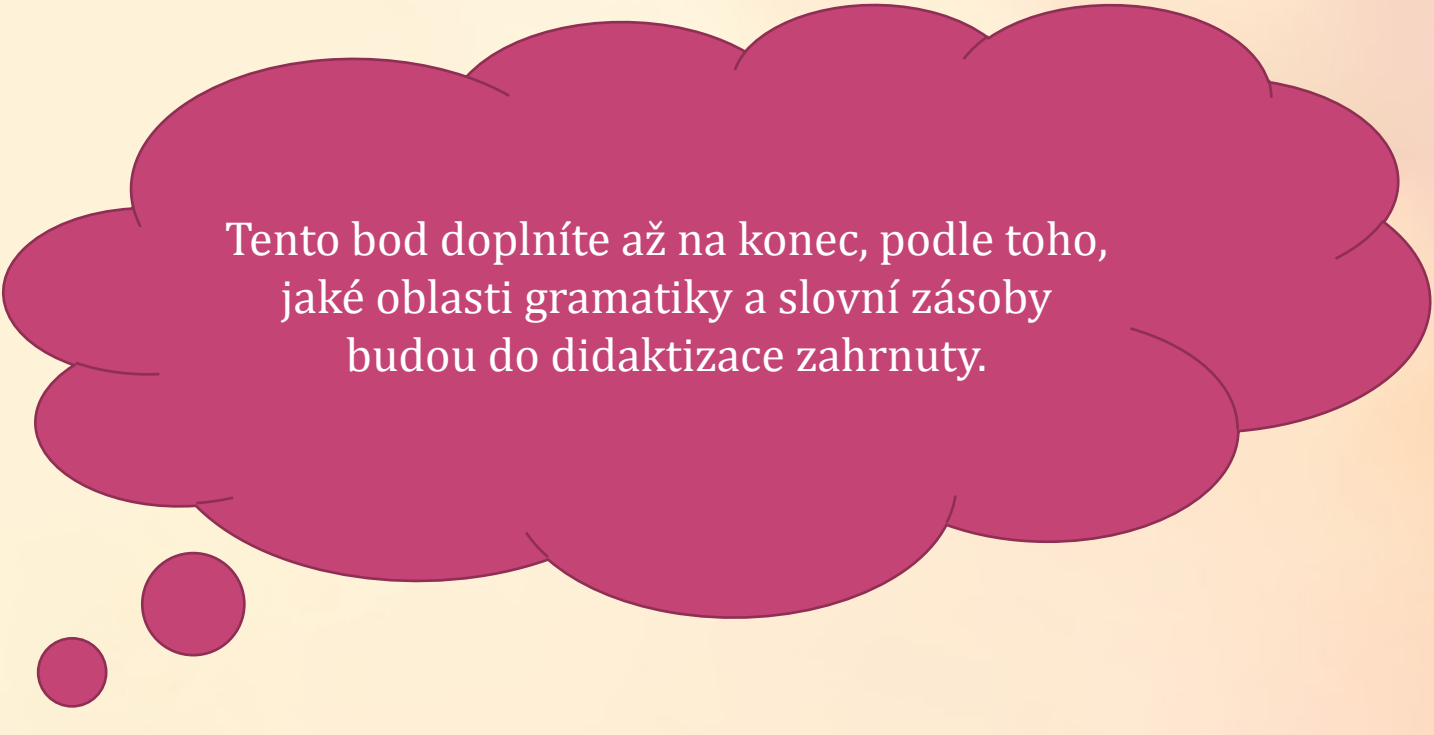
b. außersprachliches Ziel:

Anbindung an Grammatik-/Wortschatzbereich:

Medien:

Zeitplanung:

FOTO

Tento bod doplníte až na konec, podle toho, jaké oblasti gramatiky a slovní zásoby budou do didaktizace zahrnuty.

Didaktisierung: TITEL

Zielgruppe:

Ziele:

a. sprachliches Ziel:

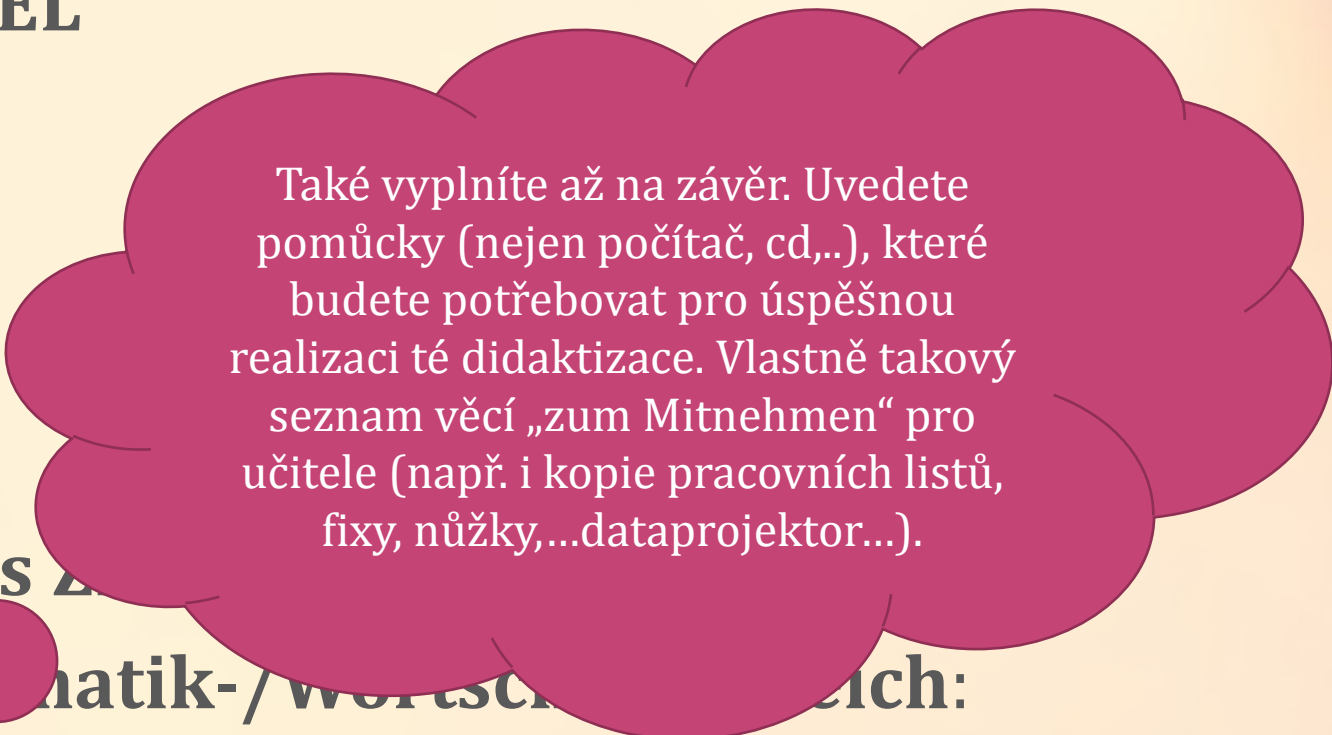
b. außersprachliches Ziel:

Anbindung an Grammatik- / Wortschatz- / Zeich:

Medien:

Zeitplanung:

FOTO

Také vyplníte až na závěr. Uvedete pomůcky (nejen počítač, cd,..), které budete potřebovat pro úspěšnou realizaci té didaktizace. Vlastně takový seznam věcí „zum Mitnehmen“ pro učitele (např. i kopie pracovních listů, fixy, nůžky,...datapojektor...).

Didaktisierung: TITEL

Zielgruppe:

Ziele:

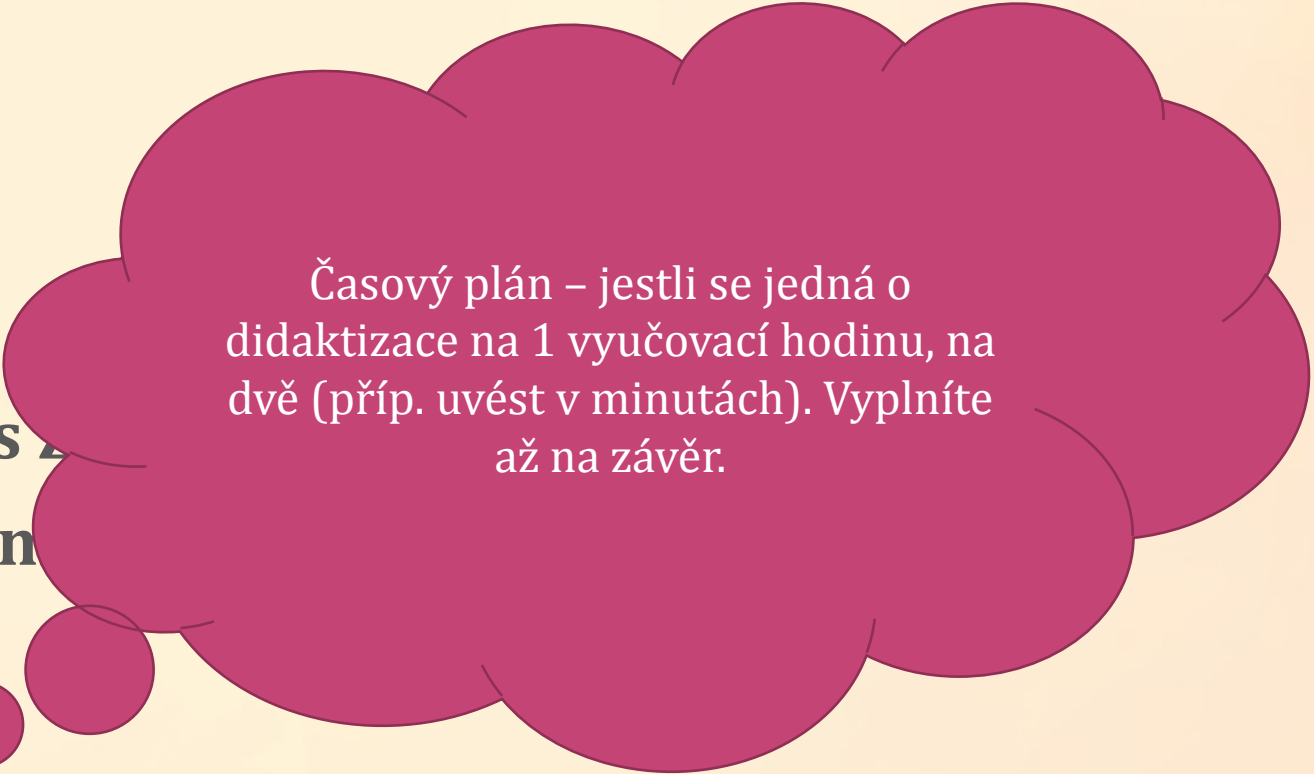
a. sprachliches Ziel:

b. außersprachliches Ziel:

Anbindung an Grammatik:

Medien:

Zeitplanung:

Časový plán – jestli se jedná o didaktizace na 1 vyučovací hodinu, na dvě (příp. uvést v minutách). Vyplníte až na závěr.

FOTO

Verlauf:

Phasen	Zeitplanung (Min.)	Interaktion L: (was macht der Lehrer) S: (was machen die Schüler)	Unterrichtssprache	Soz. Formen – Plenum, Gruppenarbeit, Einzelarbeit, Paararbeit	Medien + Tafelbild	Didaktischer Kommentar
a) Einstieg: Vorbereitungsphase:		L: S:				
b) Teil I.		L: S:				
		L: S:				
b) Teil II.		L: S:				
c) Nach der Text-Rezeption		L: S:				

V následujících krocích budeme postupně procházet tuto tabulku, do které byste měli zanést celý průběh práce s vybraným autentickým materiálem. Tabulku najdete ke stažení ve studijních materiálech.

Tabulka vychází ze třífázového modelu didaktizování. Níže popsané ty tři fáze včetně jejich cílů a příkladů aktivit.

3-Phasen-Modell (nach Kast, 1985)

- „vor der Textrezeption“ (Einstieg/Hinführung zum Thema)
 - **Ziel:** Einstieg und Vorentlastung der Didaktisierung, Motivation
- „während der Textrezeption“ (Präsentationsphase)
 - **Ziel:** Auseinandersetzung mit dem Text und Verstehen der ausgewählten Mitteilungen des Textes
- „nach der Textrezeption“
 - **Ziel:** Bearbeitung des Textes

1) VOR DER TEXTREZEPTION:

- **Vorbereitungsphase**

- Welche Hindernisse stellen sich den Lernenden in den Weg? - im Bezug auf: Inhalt, Situation, Sprache ,...(vor allem Inhalt und Sprache)
- Wort-Bild-Karten (zur Vorentlastung des Wortschatzes)
- Gegenstände, die mit der Handlung des Textes zusammenhängen
- Titelanalyse – Botschaften entdecken
- Assoziogram erstellen – zum Titel, zum Titelbild
- Assoziationskette – Wortnetze erstellen
- Vorgabe von Schlüsselwörtern: „Die folgenden Wörter gehören zu einer Geschichte....Welche Handlung könnte diese haben?“
- Klappentext
- Einsatz von Zusatztexten /Verfilmungen
- Vokabelhilfen

1) VOR DER TEXTREZEPTION:

- **Motivationsphase**

- Ziel: „die Lernenden für den Text zu motivieren und ihr Interesse zu wecken, Neugierde und Spannung aufkommen zu lassen, Erwartungshaltung herbeizuführen“ (Riehme in Kast, 1985, S. 72)

- Ein Bild, das mit Klebezetteln bedeckt ist, zu entdecken.
- Ein Bild wird beschrieben.
- Bilddiktat (Beschreibung des Bildes und dabei eine Skizzierung anferzigen)
- Zitate – Vorwissen und Vermutungen zum Zitat anstellen
- Zitatfragmente zusammensetzen – zur Gruppenbildung
- historische oder kulturelle Einführung (Riehme, 1978 in Kast, 1985, S. 73
- situationsgebundene Einführung: Erfahrungswelt der Lernenden ansprechen - an bestimmte Vorstellungen und Erinnerungen der Lernenden anzuknüpfen – „Wart ihr schon mal in Wien?“...
- Anhand von Gesprächsimpulsen - Welche Erwartungen weckt das Bild/der Text?
- Vermutungen über den Inhalt stellen - Klappentext lesen, Buch durchblättern

WÄHREND DER LEKTÜRE

(heißt auch Präsentationsphase - Verstehen der wichtigsten Mitteilungen des Textes)

- **Ziel:** Auseinandersetzung mit dem Text und und Verstehen der ausgewählten Mitteilungen des Textes
- Alle zusammen/differenziert
- **Verständnis der Sicherung:**
 - Durch Richtig-Falsch-Aufgaben
 - Zusammenhänge herstellen – Verbindung von Satzhälften
 - Multiple-Choice-Aufgaben
 - Vokabelerklärungen

NACH DER LEKTÜRE

Phase der Behandlung des Textes im Unterricht (Kast, 1985, S. 75f)

- „offene Phase“ / „Sammelphase“ – **Ziel:** Äußerung der Lernenden zum Text sammeln, Vermutungen aufgreifen („Haben sich unsere Vermutungen an den Text aus der Vorbereitungsphase bestätigt?“)
- Erarbeitungsphase – **Ziel:** Schlüsselstellen/Gedanken erarbeiten
- produktiv-schöpferische Phase – **Ziel:** den Text kreativ bearbeiten

Produktiv-schöpferische (kreative) Phase (Kast, 1985, S. 76-77)

- Text verfassen (Werbetext, ...)
- Bilder, Collagen, Bild-Text-Collagen anfertigen
- Hintergrundmusik für den Vortrag ausgewählter Textstellen zusammenstellen
- ...

Poté, co jste si pročetli zaměření všech tří fází se znovu podívejte na cíle Vaší didaktizace a cílovou skupinu a zamyslete se, co bude jádrem didaktizace. Poté začněte navrhovat jednotlivé kroky – Jak didaktizaci uvedu, abych žáky namotivoval k další práci? (Např. postupné odkrývání fotky, vhodné otázky,...) Jak budu dál pracovat s autentickým materiálem, abych naplnil cíle? Nabízí se i nějaké kreativní zpracování?

Vždy mějte také na paměti čas, resp. reálný časový prostor, který by na podobnou didaktizaci ve výuce byl.

Verlauf:

Phasen	Zeitplanung (Min.)	Interaktion L: (was macht der Lehrer) S: (was machen die Schüler)	Unterrichtssprache	Soz. Formen – Plenum, Gruppenarbeit, Einzelarbeit, Paararbeit	Medien + Tafelbild	Didaktischer Kommentar
a) Einstieg: Vorbereitungsphase:		L: S:				
b) Teil I.		L: S:				
b) Teil II.		L: S:				
c) Nach der Text-Rezeption						

Hlavní fáze je zde rozdělena na Teil I a Teil II, přičemž záleží na Vás, kolik těch fází tam budete mít.

Např.
L: erklärt die Aufgabe
S: ordnet die Bilder den Überschriften zu

Prostor pro poznámky k tomu, co a jakým způsobem byste chtěli říct (příp. i v přímé řeči).
Např. při zadávání úkolů je dobré si promyslet, jak to jednoduše vysvětlit.

Zde se zamyslete, jestli byste něco chtěli psát i na tabuli, příp. co by to bylo.
Můžete si zde udělat i poznámky jednotlivých slov, které byste chtěli na tabuli napsat.

Prostor pro Vaše komentáře – např. skupiny vytvořit pomocí provázku. Dát si pozor na to, aby Anička nepracovala s Dominikem.

!! Schülerorientierung

Zároveň myslete na to, aby jste si to navrhli tak, aby to bavilo i Vás samotné. Učitel, na kterém je vidět, že ho to baví, je ten nejlepší motivátor.

Didaktizace je pro žáky, oni a jejich potřeby by tedy měly být v centru dění. Snažíme se vytvořit takové aktivity, které vytvoří příležitosti k tomu, aby žáci mohli být aktivní, různé formy spolupráce, různé podněty pro různé učební typy (visueller, auditiver,...).

Didaktisierung: TITEL

Zielgruppe:

Ziele:

a. sprachliches Ziel:

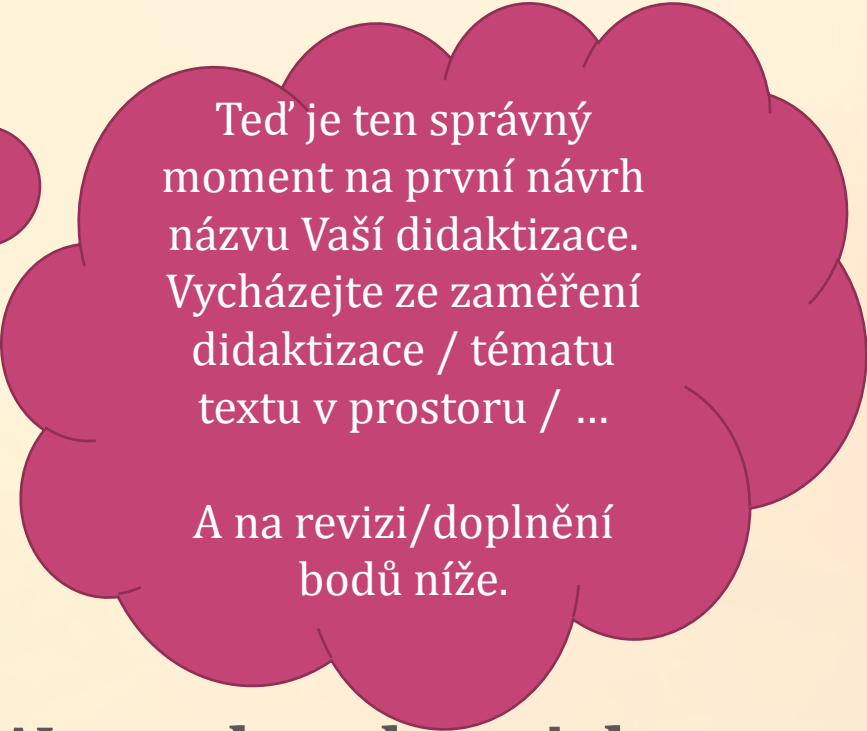
b. außersprachliches Ziel:

Anbindung an Grammatik-/Wortschatzbereich:

Medien:

Zeitplanung:

FOTO

Teď je ten správný moment na první návrh názvu Vaší didaktizace. Vycházejte ze zaměření didaktizace / tématu textu v prostoru / ...

A na revizi/doplnění bodů níže.

Quellenverzeichnis

- Franz, K. & Meier, B. (1978). *Didaktische Aspekte der Kinder- und Jugendliteratur. Pädagogische Welt* 32(3), S. 154-159.
- Glaap, A.-R. & Rück, H. (2003). Literarisches Curriculum. In K. R. Bausch, H. Christ, & H.-J. Krumm (Hrsg.), *Handbuch Fremdsprachenunterricht*, 4., vollständig neu bearbeitete Auflage (pp. 133-138) Tübingen: Francke.
- Kast, B. (1985). *Jugendliteratur im kommunikativen Deutschunterricht*. Berlin: Langenscheidt.
- Surkamp, C. (2010). Literaturdidaktik. In W. Hallet, & F. G. Königs (Hrsg.), *Handbuch Fremdsprachendidaktik*. (pp. 137-139) Berlin: Klett, Kallmeyer.